

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
Факультет філософії та суспільствознавства**

«Затверджено»
на засіданні Приймальної комісії НПУ імені
М.П. Драгоманова протокол № ____
від «__» _____ 2020 р.
Голова Приймальної комісії
_____Андрущенко В.П.

Програма вступного фахового випробування

з Богослов'я

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства, при вступі на
навчання для здобуття ступеня доктора філософії на базі здобутого ступеня магістра/
освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

спеціальність 041 - Богослов'я

Київ – 2020

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

В програмі визначені основні питання теорії, методології та методики загального курсу богослов'я як науки і навчальної дисципліни, який спрямований на розширення та поглиблення знань абітурієнтів щодо основних положень теорії вивчення богословських питань, специфіки богословських досліджень, та основних богословських підходів. З цією метою акцентується увага на основних питаннях, що входять до екзаменаційних білетів з богослов'я у контексті богословського знання, а також на розроблених критеріях оцінки знань абітурієнтів, виявлених під час екзамену. Таким чином, в програмі представлений широкий обсяг матеріалу як в філософському, історичному й культурологічному плані, так і розглядаються особливості богословського підходу в дослідженні релігійних явищ; його відмінність від релігієзнавчого вивчення релігій; структурний поділ богослов'я; загальна характеристика його дисциплінарних утворень.

У абітурієнтів мають бути сформовані наступні практичні навички:

- вони повинні оволодіти спеціальною богословською термінологією, категоріально-понятійним апаратом;
- опанувати методику прочитання спеціальної богословської літератури, священних текстів;
- засвоїти вміння вести богословський та міжрелігійний діалог в цілому;
- осягнути потребу в реалізації філософської культури, принципів толерантності в процесі професійної діяльності.

При цьому абітурієнти мають знати наступне:

- об'єкт, предмет, методи та наукові завдання богослов'я;
- основні положення богословських теорій;
- особливості сприйняття та розуміння найбільш репрезентативних богословських традицій, акцентуючи при цьому на виявленні їх впливу на формування віровчення віроповчального, культового та інституціонального компонентів;
- основні історичні етапи та теоретичні рівні розвитку богослов'я;
- сучасні тенденції у розвитку світової богословської думки думки;
- основні богословські концепції і теорії.

На основі цих знань у абітурієнтів повинні бути сформовані наступні вміння:

- виокремлювати особливості та характерні риси богослов'я як науки і навчальної дисципліни;
- дефініювати основні поняття та підходи богословської науки;
- осмислювати та розрізняти богословську проблематику основних етапів розвитку богословської думки;
- аналізувати різні богословські системи;
- характеризувати першоджерела та провідні праці в тематиці богослов'я;
- опанувати знання про основні богословські концепції і теорії, проводити між ними розрізнення і зв'язки;

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТА НА ВСТУПНОМУ ФАХОВОМУ ВИПРОБУВАННІ

(ТІЛЬКИ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ)

<i>За шкалою університету</i>	<i>Визначення</i>	<i>Характеристика відповідей абітурієнта</i>
		<i>на питання теоретичного змісту</i>
100-123 бали	Низький	Абітурієнти, які виявили прогалини в знаннях основного програмного матеріалу, припустилися принципових помилок у виконанні завдань, передбачених програмою. Як правило, оцінка “незадовільно” виставляється слухачам, які не здатні продовжувати навчання або розпочати професійну діяльність по закінченні навчання без додаткових занять за відповідною програмою.
124-149 балів	Задовільний	Абітурієнти, які виявили знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і професійної роботи, здатні виконувати завдання навчальної програми і знайомі з основною літературою, що рекомендована програмою. Як правило, оцінка “задовільно” виставляється слухачам, які допустили незначні огріхи у відповідях при складанні іспиту чи при виконанні екзаменаційних завдань, але мають необхідні знання і спроможні з допомогою викладача виправити допущені помилки. Оцінка «задовільно» виставляється студентам, які за умов ознайомлення із загальними положеннями дисципліни допускають логічні помилки у висвітленні її проблемних аспектів, але при цьому виявляють здатність виправляти допущені помилки за допомогою викладача.
150-174 балів	Достатній	Абітурієнти виявляють повне знання програмного матеріалу, успішно виконують завдання навчальної програми, засвоїли зміст основної рекомендованої літератури. Абітурієнти виявляють систематичний характер знань з теми іспиту, здатен самостійно їх поповнювати та оновлювати в процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності, це абітурієнти які в повному обсязі оволоділи навчальним матеріалом бакалаврату з відповідних програмних блоків, здатні вільно оперувати базовими поняттями та категоріями, здійснювати порівняльну характеристику основних концепцій та методологічних напрямів, але при цьому відчують труднощі в творчому переосмисленні засвоєних знань, синтезуванні повних самостійних висновків та узагальнень.

Високий	Абітурієнти розуміють взаємозв'язок основних понять теми, їх значення для професії викладача, філософа, релігієзнавця і виявили творчі здібності у використанні програмного матеріалу, демонструють грамотне посилання на джерела та вихід на рівень теоретичних узагальнень та критичного аналізу.
----------------	---

Тривалість підготовки до усної відповіді на фаховому випробуванні може становити 30-40 хвилин.

Максимальна кількість набраних балів при фаховому випробуванні та правильних відповідях на всі завдання - 200.

Студентам забороняється заходити до аудиторії, в якій проводиться екзамен, після 30 хвилин з початку його проведення. Студентам не дозволяється залишати екзаменаційну аудиторію протягом перших 30 хвилин іспиту, за винятком, якщо вони завершили всі передбачені іспитом процедури і на цій підставі отримали дозвіл екзаменатора.

Студентам забороняється брати до екзаменаційної аудиторії будь-які книжки, зошити, папери, а також портфелі, сумки, інші речі, в яких ці книжки або папери можуть знаходитися.

Будь-який студент, який здійснив:

а) спробу занести ці речі до екзаменаційної кімнати або ж скористатися цими матеріалами під час іспиту

б) спробу отримати безпосередньо чи опосередковано допомогу іншого слухача, або допомогти іншому студенту буде позбавлений права складати іспит. На вимогу екзаменатора студент повинен терміново залишити екзаменаційну аудиторію.

Під час проведення іспиту студентам забороняється спілкуватися одним з одним. Всі питання з'ясовуються через екзаменатора.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

Фахова комісія аналізує результати співбесіди методом експертної оцінки й колегіально приймає рішення: про «рекомендовано до зарахування» або «не рекомендовано до зарахування», з урахуванням співбесіди з мови (української, російської).

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ (СПІВБЕСІДИ)

Богослов'я як наука. Основні завдання богослов'я, її дисциплінарна структура. Джерела богословського знання згідно із православною, католицькою, протестантською богослов'ям. Природна або філософська богослов'я, її апологетичне і наукове значення. Біблія та її роль в богослов'я. Твори святих отців та їх роль у богослов'я. Вчення церков і богослов'я. Соціальне вчення церков: минуле і сучасність. Біблеїстика як наука. Сучасний стан біблеїстики. Історія біблеїстики. Патристика як наука. Докази існування Бога. Християнський персоналізм у вченні про Бога, людину, спасіння. Богослов'я і філософія. Богослов'я і природничі науки. Богослов'я і гуманітарні науки. Богословське осмислення історії. Богослов'я про природу релігії та специфіку Одкровення. Богословські вчення про Церкву: історія і сучасність. Богословські вчення про спасіння. Богослов'я про співвідношення віри і розуму. Богослов'я про людину, її природу та призначення. Богословські ідеї Пятикнижжя Моїсея. Богословські ідеї книг Пророчих. Теолонічні ідеї книг Повчальних. Богословські ідеї Історичних книг Біблії. Богословські ідеї книги Псалмів. Богословські ідеї синоптичних Євангелій. Богослов'я Євангелія від Івана. Богословські ідеї книги Діянь Апостолів. Богослов'я апостола Павла. Богослов'я книги Одкровення ап. Івана. Богослов'я донікейської патристики: Іустин Філософ, Татіан, Клімент Олександрійський, Тертуліан. Богослов'я донікейської патристики: Іринеї Ліонійський. Богослов'я донікейської патристики: Ориген. Богослов'я Афанасія Великого. Богослов'я каппадокійців. Богослов'я Йоанна Золотоустого. Богослов'я Августина. Богослов'я Ареопагітик. Богослов'я Максима Сповідника. Богослов'я Йоанна Дамаскіна. Богослов'я Григорія Великого. Богослов'я ранньої схоластики. Богослов'я Томи Аквіната: співвідношення віри та розуму. Богослов'я Томи Аквіната: вчення про Бога. Богослов'я Томи Аквіната: загальна характеристика. Богослов'я Вільяма Оккама. Богослов'я Мартіна Лютера. Богослов'я Реформації та Контреформації. Богослов'я Григорія Палами. Богослов'я Ф.Шлейєрмахера. Ліберальна протестантська богослов'я: загальна характеристика. Неотомізм. Богослов'я С.Кіркегора. Богослов'я Карла Барта. «Нова богослов'я» в католицизмі. А.де Любак, К.Раннер, Г.У. фон Бальтазар. Академічна православна богослов'я до 1917 року. Богослов'я і російська релігійна філософія. Богослов'я Г.В. Флоровського і ідея неопатристичного синтезу. Богослов'я В.Н.Лоського, Х.Янараса, І.Зізілулуса. Сучасний стан православної богослов'я. Сучасний стан католицької богослов'я. Сучасний стан протестантського богослов'я. Історія та сучасний стан філософської богослов'я. Історія та сучасний стан літургійного богослов'я. Історія Церкви як наукова дисципліна: проблематика, розвиток, сучасний стан. Значення канонічного права в традиційній та сучасній богослов'я. Сучасні дискусії про природу Церкви та її відношення до світу. Християнська богослов'я в часи постмодернізму. Перспективи християнської богослов'я в третьому тисячолітті. Сучасна богослов'я про екуменізм та його перспективи. Сучасна філософська методологія в богослов'я: екзистенціалізм. Сучасна філософська методологія в богослов'я: феноменологія. Сучасна філософська методологія в богослов'я: герменевтика.

5. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в

НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням ^Λ .

Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.

9. Боголюбов Н. Философия религии. Часть 1-я - Историческая. Т о м І^й. - Киев: Типографія Імператорського університета. св. Владимира, 1915. - 455 с.
10. Большой путеводитель по Библии. - М., 1993.
11. Бонхёффер, Д. Следуя Христу. – М: Бук Чембэр Інтернэшнл, 1992. - 260 с
12. Браун Р. 101 вопрос и ответ о Библии [Пер. з англ. Н. Безбородової, Е. Когена] / Рэймонд Браун. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. — 264 с.
13. Буддизм: энциклопедия. - М., Эксмо; СПб., Мидгард, 2008.
14. Ван Парейс М. Вопросы отца твоего... Исследования святоотеческой мысли [Пер. з фр.] / Михайл Ван Парейс. – К.: Дух і Літера, 2013. – 592 с.
15. Ванье Ж., Хауэрвас С. Жить мирно среди насилия [Пер. з англ. А. Черняка] / Жан Ванье, Стэнли Хауэрвас. – К.-М.: ДУХ і ЛІТЕРА, МХК «ОСАННА», 2015. – 136 с.
16. Васильев Л.В. История религии Востока: Учебн. пособие для вузов. - М.,
17. Васильев Л.С. Культы, религии, традиции в Китае. - М., 1970.
18. Вилкен Роберт. – Львів: Видавництво УКУ, 2015.
19. Войтыла К. Любовь и ответственность. - М., 1993.
20. Вопросы Милинды (Милиндапаньха). Перевод с пали, предисловие, исследование и комментарий А.В.Парибка / Памятники письменности Востока, БХХХУШ - М.: «Наука» Главная редакция восточной литературы, 1989. // <http://lirs.ru/do/Milindapanha-Paribok.pdf> - с.63-375
21. Гече Г. Библейские истории. - М., 1988.
22. Гертих В. Віра і дія [Пер. з пол. Ірини Єрмак] / Войчех Гертих. – К.: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2014. – 352 с.
23. Головащенко С.І. Історія християнства: курс лекцій / Сергій Іванович Головащенко. – Київ : Либідь, 1999. – 352 с.
24. Детство в христианской традиции и современной культуре [Уклад. К. Б. Сігов]. – К.: Дух і літера, 2012. – 576 с.
25. Еліаде М. Священне і мирське. Міфи, сновидіння і містерії. Мефістофель і андрогін. Окультизм, ворожбитство та культурні уподобання (пер. Г. Кьорян, В. Сахна). — К.: Основи, 2001. — с. 6-34.
26. Енцикліка Fides et Ratio Святішого Отця Івана Павла II до єпископів Католицької Церкви про співвідношення віри й розуму. - Київ-Львів, 2000.
27. Жицінський Ю. Бог постмодерністів / Юзеф Жицінський. – Львів: Видавництво УКУ, 2004. – 220 с.
28. Журне Ш. Християнские требования в политике [Пер. з фр.] / Шарль Журне. – К.: Дух і літера, 1998. – 465 с.
29. Закон України “Про свободу совісті та релігійні організації”. К., 1991.
30. Історія релігії в Україні : у 10 т. / за ред. А. Колодного ; редкол.: Колодний А. (голова) та ін. – К. : [б. в.], 2010.

31. Казанова Х. По той бік секуляризації. Релігійна та секулярна динаміка нашої глобальної доби [Пер. з англ. Олексія Панича] / Хосе Казанова. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА. – 2017. – 264 с.
32. Карло Д. Н. Педагогіка невинної боли / Дон Ньйоккі Карло. – Київ-Харьков: Дух і Літера, «Видавець Савчук О.О.», 2016. – 160 с.
33. Климович Л.И. Книга о Коране, его происхождении и мифологии. - 2-е изд., доп. - М., 1988.
34. Компендіум соціальної доктрини церкви. – К.: Кайрос, 2008. — 552 с.
35. Конгар И. Девять веков спустя. Заметки о Восточной схизме / Пер. с фр. — Киев, «Дух і Літера», 2011. – 168 с.
36. Конституція України. К., 1997. Ст. 34, 35.
37. Кох К. Християни в Європі. Нові шляхи передання віри. Пер. з нім. / Курт Кох. – К.: Дух і Літера, 2013. – 216 с
38. Краткая история православной церкви в Западной Европе в XX веке [Сборник статей под ред. К. Шайо]. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА. – 2015. – 256 с
39. Крисаченко В.С. Українознавство: хрестоматія-посібник. - К., 1996.
40. Левада Ю.А. Социальная природа религии. // Левада Ю.А. Сочинения [сост. Т. В. Левада]. - М.: Издатель Карпов Е.В., 2011. - 382 с.
41. Лосский Н. Ценность и бытие: Бог и Царство Божие как основа ценностей. - Париж: YMCA Press, 1991.
42. Любак А. Роздуми про Церкв / Анрі де Любак. – К.: Дух і літера, 2010. – 500 с
43. Майнарді А. Встреча с братом. Христианское предание между Востоком и Западом / Адальберто Майнарді. – К.: Дух і літера, 2012. – 304 с.
44. Мануссакіс Д. П. Бог после метафизики. Богословская эстетика [Пер. з англ. Д. Морозової] / Джон Пантелеймон Мануссакіс. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА. – 2014. – 416 с.
45. Маринович М. Українська ідея і християнство, або Коли гарцюють кольорові коні апокаліпсису / Мирослав Маринович. – К.: Дух і літера, 2003. – 544 с.
46. Мень А. Мир Библии. - М., 1990.
47. Мицкевич В.А. Библиология: В 2-х тт. - М., 1990. - Т.2.
48. Москалик Я. Нарис христологічної доктрини христологія / Я. Москалик. – Львів: ЛБА, 1998. – 88 с.
49. Мэри Бойс. Зороастрийцы: Верования и обычаи. - СПб, 2003. - Глава II. Зороастр и его учение.
50. На пути к свободе совести. М., 1989.
51. Наваррія Д. Символическая антропология. Человек религиозный и его опыт священного / Давиде Наваррія. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 376 с.
52. Напюрковський С. Ц. Як займатися теологією / Станіслав Целестин Напюрковський OFMConv ; пер. з пол. К. Рассудіної – К. : Ін-т релігійних наук св. Томи Аквінського, 2010. – 240 с.
53. Народы и религии мира. Энциклопедия / Гл. ред. В.А.Тишков. - М.,

- 2000.
54. Нембріні Ф. От отца к сыну. Пер. з італ. / Франко Нембріні. – К.: Дух і літера, М.: Духовная библиотека, 2013. – 264 с.
  55. Образование и семья в постатеистических обществах. Уклад. К. Сігов. – К.: Дух і літера, 2003. – 282 с.
  56. Основы социальной концепции Украинской Православной Церкви. – К.: Информ.-изд. Центр УПЦ, 2002.
  57. Панченко П. Релігійні конфесії в Україні.
  58. Парсонс Т. Современный взгляд на Дюркгеймову теорию религии // Религия и общество. Хрестоматия по социологии религии / Сост. В.И. Гараджа, Е.Д. Руткевич. - М.: Аспект-Пресс, 1996. - 775 с.
  59. Пелікан Я. Кому ж належить Біблія? Історія Святого Письма крізь століття. Пер. з англ. / Ярослав Пелікан. – К.: Дух і літера, 2011. – 392 с.
  60. Пельтьє А.-М. Библейские чтения. У истоков европейской культуры / Анн-Марі Пельтьє. – К.: Дух і Літера – 2014. – 456 с.
  61. Пельтьє А.-М. Християнство та жінки. Двадцять століть історії. Пер. з фр. Я. Вестель і Д. Морозової / Анн-Марі Пельтьє. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 160 с.
  62. Пилкінгтон, см. Иудаизм. - М., 2000.
  63. Пирог А. Психологический анализ християнских ценностей // Горизонты образования. - Севастополь, 2003. - №3. - С.84-88.
  64. Пінкерс С. Джерела християнської моралі: її метод, зміст та історія. Пер. з фр. / Серве (Теодор) Пінкерс. – К.: Дух і Літера, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2013. – 606 с.
  65. Прот. Огульчанський Б. Словник Нового Завіту (церковнослов'янсько-українські відповідники). / Протоієрей Богдан Огульчанський – К.: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 224 с.
  66. Путівник мислі до Бога. Про приведення мистецтв до богослов'я. Бонавентура. – Львів: Видавництво УКУ. 2014. – 170 с.
  67. Ранер К. Основание веры. Введение в христианское богословие. – М.: ББИ. - 662 сс
  68. Ранні Отці Церкви: Антологія. – Львів: Видавництво УКУ, 2015. – 512 с.
  69. Редкліф Т. Быть христианином: в чѐм тут суть? Пер. с англ. А. Дубініної / Тімоті Редкліф ОР. – К.: ДУХ І ЛІТЕРА / Інст. реліг. наук св. Ф. Аквінського. – 2015. – 288 с.
  70. Религии мира: история и современность. - М., 1992-93.
  71. Религиозные традиции мира: В 2-х тт./ Пер. с англ. - М.: Крон-Пресс, 1996. - Т.2.
  72. Религия в истории и культуре. - М., 1998. - Типитака. - С. 381-387.
  73. Религия и общество. Хрестоматия по социологии религии / Сост. В.И. Гараджа, Е.Д. Руткевич. - М.: Аспект-Пресс, 1996. - с. 166-190.
  74. Релігійні об'єднання на Україні. - К., 1994.
  75. Релігія в духовному житті Українського народу. - К., 1993.
  76. Робертсон Смит В. «Лекции о религии семитов» //Классики мирового

- религиоведения.-Москва: Канон, 1996.-303-326.
- 77.Саган О. Вселенське православ'я. - К.: Світ знань, 2004.
- 78.Санніков С.В. Огляд історії християнства / Сергій Вікторович Санніков. – К.: Світ знань, 2007. – 720 с.
- 79.Санніков С.В. Огляд історії християнства: Навчальний посібник - К., Світ знань, 2007
- 80.Свенцицкая И. Тайные писания древних христиан. - М., 1981.
- 81.Свободомыслие и атеизм в древности, средние века и в эпоху Возрождения. - М., 1986.
- 82.Семья – сообщество любви. Збірник XII Конгресу Родини. – К.: Дух і літера, 2007. – 430 с.
- 83.Семья в постатеистических обществах «Успенські читання». Уклад. К. Сігов. Вид. 2-ге, виправ. і допов.. – К.: Дух і літера, 2003. – 356 с.
- 84.Симфония полная “Библия для всех”. - К., 1998.
- 85.Соловій Р. Феномен Виникаючої церкви у контексті теологічних та еkleзіологічних трансформацій у сучасному західному протестантизмі / Роман Павлович Соловій. - Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2016. – 352 с.
- 86.Соціально зорієнтовані документи Української Греко-Католицької Церкви (1989-2008). – Львів: Видавництво УКУ, 2008. – 711 с.
- 87.Стиліянопулос Т. Новий Завіт: Православний погляд. Писання, передання, герменевтика / Теодор Стиліянопулос. – Львів: Видавництво УКУ. 2005. - 212 с.
- 88.Сутгнер Е. К. Українське християнство на початку III-го тисячоліття: Історичний досвід та еkleзіологічні перспективи / Ернст Кристофор Сутгнер. – Львів: Свічадо, 2001. – 168 с.
- 89.Тейлор Ч. Секулярна доба. Книга перша. Пер. з англ. / Чарльз Тейлор. – К.: Дух і Літера, 2013. – 664 с.
- 90.Тиллих П.. Мужество быть. – М.: Модерн, 2011. – 240 с.
- 91.Токарев С.А. Ранние формы религии. - М., 1990.
- 92.Токарев С.А. Религия в истории народов мира. Изд. 3-е испр. и доп. - М, 1976.
- 93.Українська церква між Сходом і Заходом. - К., 1996
- 94.Флоренский П. Столп и утверждение истины. (Опыт православной теодициии в двенадцати письмах). — М.: Правда, 1990. — 490 с.
- 95.Церква і соціальна комунікація: Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа. – Львів: Видавництво УКУ. 2004. – 440 с.
- 96.Черський Я. Вступ до книг Нового Завіту / Януш Черський. – Львів: Видавництво ЛБА, 1997. – 180 с.
- 97.Черський Я. Методологія досліджень Нового Завіту [пер. з пол. А. Шкраб'юка] / о. Януш (Йоаникій) Черський. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2017. – 208 с.
- 98.Чорноморець Ю. Візантійський неоплатонізм від Діонісія Ареопагіта до Геннадія Схоларія / Юрій Чорноморець. – К.: Дух і літера, 2010. – 568 с.

99. Шнакенбург Р. Етичне послання Нового Завіту: від Ісуса до ранньої Церкви. Пер. з нім. / Рудольф Шнакенбург. – К.: Дух і літера, 2005. – 340 с.
100. Шпідлік Т. Духовність християнського Сходу / Томаш Шпідлік. – Львів: Видавництво ЛБА, 1999. – 496 с.

Укладачі :

Бондаренко В. Д. - доктор філософських наук, професор кафедри богослов'я та релігієзнавства;

Чорноморець Ю.П. - доктор філософських наук, професор кафедри богослов'я та релігієзнавства;

Соловій Р.П. - доктор філософських наук, професор кафедри богослов'я та релігієзнавства;

Котлярова Т.О. - кандидат філософських наук, доцент кафедри богослов'я та релігієзнавства;